

פרק אמור

וכהן כי יקננה נפש קניין כספו והוא יאכל בו וילד ביתו הם יאכלו בלחמו (כב, יא)

יש להבין מה ההדגשה 'הוא' יאכל בו הא פשיטה הוא דקנין כספו זה, שהוא עבד כנעני כדפירוש", הוא זה שאוכל התרומה ולא הכהן עצמו. אך, יש לדון בעבד האוכל תרומה איזה ברכה הוא מברך, שהרי הברכה על התרומה בלבד ברכבת הנחנני היא אשר קדשו בקדושתו של אהרן וצונו לאכול תרומה או על אכילת תרומה, ואיר' יכול העבד לברכו הרי אינו מזרעו של אהרן. אמנם יתכן, דבאמת אין העבד מברך על אכילת תרומה את הברכה המיווחדת הנ"ל, כי אין אכילתנו מדין כהונה אלא מדין קניין כספו של הכהן, ומה שהוא אוכל זה כאילו הכהן אוכל וכאכילת הבמתו הנחשבת לאכילת האדון. לפי זה כה תפארש תיבת 'הוא', דכשKENIN כספו זה שהוא העבד אוכל בתרומה, הרי זה כאילו 'הוא' יאכל בו, דאכילת העבד כמוות כאכילת האדון. ברם יש לדון עוד בהזיה, דהנה מהאי קרא ילי芬ן (יבמות סו, ב) דגם אשה אוכלת תרומה, ואילו בספריו (קרח) יש דרשה אחרת להתריר אשה בתרומה ויליף לה מקרה (במדבר יט, יא) כל טהור בביתך יאכל אותו. ואפשר לומר דקרה דקנין כספו דיליפן מיניה אשת כהן שאוכלת בתרומה, מקרה זה נוכל ללמוד דמה שהיא אוכלת בתרומה הרי זה כאילו הכהן אוכל 'הוא' יאכל בו, וכדוגמת העבד ש愧 הוא נלמד מקניין כספו. אך אם ניליף מקרה דכל טהור בביתך יאכל אותו, הרי זה בא ללמד דמה שאוכלת בתרומה זו אכילתנה שלה, דהתורה חידשה באשת כהן אכילת תרומה מצד עצמה. והחילוק בין שתי הילופוטות תהיה לענן הברכה המיווחדת של תרומה, דבת כהן ודאי יכולה לברך 'אשר קדשו בקדושתו של אהרן', אבל אשת כהן אם תוכל לברך ברכה זו הרי זה תלוי לכוארה בשתי הדרשות, Dai מקרה דידן קניין כספו פשוט שאיןנה יכולה לברך דומה שעבד דאיינו מברך, אך כיוון שיש דרשה נוספת דכל טהור בביתך יאכל אותו, וזה אכילה עצמית של אשת כהן, שבו יתכן דשפירות תוכל לברך אשר קדשו בקדושתו של אהרן וצונו על אכילת תרומה.

מקור: רבבי צבי רוטברג